

© Avrupa Konseyi, 2018. Bu gayri resmi çeviri, Baroların ve Avukatların Avrupa İnsan Hakları Standartları Konusunda Kapasitesinin Güçlendirilmesi Avrupa Birliği-Avrupa Konseyi Ortak Projesi kapsamında yapılmış olup, Mahkeme'yi bağlamamaktadır.

© Council of Europe, 2018. Unofficial translation made under European Union-Council of Europe Joint Project on Strengthening the Capacity of Bar Associations and Lawyers on European Human Rights Standards. This translation does not bind the Court.

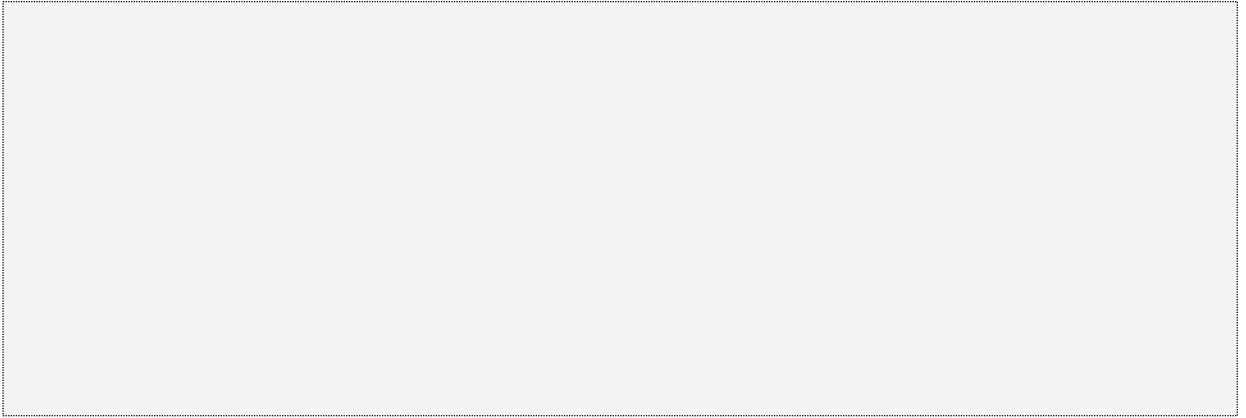
© Conseil de l'Europe, 2018. Cette traduction non officielle a été faite dans le cadre de l'European Union-Council of Europe Joint Project on Strengthening the Capacity of Bar Associations and Lawyers on European Human Rights Standards. Elle ne lie pas la Cour.

Tematik Bilgi Notu – Avukat Müvekkil Gizliliği

Ekim 2018

Bu Bilgi Notu Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve sınırlayıcı değildir

Avukat Müvekkil Gizliliği

Ceza davasında banka hesap özetlerinin ifşa edilmesi

Brito Ferrinho Bexiga Villa-Nova –Portekiz

1 Aralık 2015

Bu davada, başvuru kendisiyle ilgili başlatılan vergi kaçakçılığı soruşturmasında banka hesap özetlerine başvurulduğu için şikayetçi olmuştur. Başvuru mesleğinin avukatlık olması nedeniyle bağlayıcı olan mesleki gizlilik kurallarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

Söz konusu tedbire ilişkin olarak usuli güvencelerin ve etkili yargı denetiminin bulunmadığı dikkate alındığında; Mahkeme, Portekiz makamların kamu menfaatine ilişkin talepler ve başvuru kişinin özel hayatına saygı gösterilmesi hakkının korunmasına ilişkin koşullar arasında adil bir denge kurmadığını düşünmüştür. Buna göre, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme özellikle başvuru kişinin hesap özetlerine başvurulmasının, özel hayat kapsamına giren, kişinin mesleki gizliliğine saygı hakkına müdahale teşkil ettiğini belirtmiştir. Mesleki gizliliğin kaldırılması talebini takip eden ceza yargılamaları başvuru kişinin katılımı olmaksızın yürütülmüştür ve başvuru hiçbir zaman kendi görüşlerini dile getirememiştir. Ayrıca, iç hukuka aykırı olacak şekilde bu yargılama süresince Avukatlar Birliğine danışılmamıştır. Mahkeme ayrıca Sözleşme'nin 8. maddesinde belirtilen etkili kontrol gerekliliğinin yerine getirilmediğini tespit etmiştir.

¹ [Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin](#) 8. maddesine (özel hayat ve aile hayatına saygı hakkı) göre:

"1. Herkes özel ve aile hayatına, konutuna ve yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir."

İletişimin dinlenmesi/denetlenmesi, telefon dinleme ve gizli takip

Avukat ve müvekkili arasındaki notların denetlenmesi

Laurent - Fransa

24 Mayıs 2018

Bu dava, avukat olan başvurucunun polis eskortunda bulunan müvekkillerine mahkeme binasının girişinde verdiği kâğıtların polis memuru tarafından denetlenmesi/engellenmesi ile ilgilidir. Başvurucu, müvekkillerine verdiği kâğıtların polis memuru tarafından denetlenmesinin/engellenmesinin, yazışmalarına saygı hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Mahkeme, başvurucunun, avukat sıfatı ile müvekkili ile olan yazışmalarının denetlenmesi ve açılmasının 8.madde kapsamında acil bir ihtiyaç olmadığını ve bu nedenle demokratik toplumda gerekli olmadığını tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, müvekkiline vermeden önce avukatın üzerine bir mesaj yazdığı katlanmış bir kâğıt parçasının Sözleşme'nin 8. Maddesi açısından korunan bir yazışma olduğunu özellikle belirtmiştir. Ayrıca, amacı ne olursa olsun, avukatlar ile müvekkilleri arasındaki yazışmaların özel ve gizli meselelerle ilgili olduğu dikkate alınarak, polis memuru tarafından engellenen belgelerin içeriğinin maddi olmadığı vurgulanmıştır. Bu davada, avukat olan başvurucu, söz konusu kâğıtları, yaptığını gizlemeye çalışmaksızın ve kıdemli eskort polislerinin tam gözü önünde yazmış ve müvekkillerine vermiştir. Hukuka aykırı bir eylem olduğuna dair herhangi bir şüphe olmamasından hareketle, belgelerin denetlenmesi gerekçelendirilememektedir.

Bir hukuk firmasına ait telefon hatlarının izlenmesi

Kopp -İsviçre

25 Mart 1998

Dava, taraf olduğu ceza davası kapsamında Federal Savcının talimatı üzerine, başvurucuya ait hukuk firmasının telefon hatlarının izlenmesi ile ilgilidir

Mahkeme, İsviçre kanunlarında, konuyla ilgili olarak makamların kullanacağı takdir yetkisinin kapsamı ve şeklinin net bir biçimde tanımlanmadığını tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Ayrıca bir avukat olarak başvurucunun demokratik bir toplumda hukukun üstünlüğünün gerekli kıldığı asgari koruma hakkından yararlanmadığını belirtmiştir. Mahkeme, İsviçre Federal Mahkemesi içtihatlarının, genel anlamda kabul görmüş olan avukat müvekkil gizliliğinin sadece avukat ile müvekkilleri arasındaki ilişkiyi kapsadığı prensibini getirmiş olmasına rağmen, kanunda, davaya taraf olan bir kişinin talimatları altında, özellikle avukatın çalışmalarına ilişkin meseleler ile avukatın çalışmaları haricindeki faaliyetlere ilişkin meseleler arasında nasıl, hangi koşullarda ve kim tarafından bir ayırım yapılacağına açıkça belirtilmediğini vurgulamıştır. En önemlisi, bu görevin uygulamada, doğrudan savunma hakları konusu ile ilgili olan avukat ile müvekkilleri arasındaki gizli ilişkiler gibi özellikle hassas bir alanda, bağımsız bir yargıcın denetlemesi olmaksızın idari bir üye olan Posta Ofisindeki hukuk dairesinin bir görevlisine verilmiş olması en hafif tanımıyla şaşırtıcıdır.

Pruteanu - Romanya

3 Şubat 2015

Bu dava, bir avukatın telefon konuşmalarının dinlenmesi, söz konusu tedbirin hukuka aykırılığına ilişkin itiraz edememesi ve kayıtların yok edilmesini talep etmesi ile ilgilidir. Başvurucu, özel hayatına ve yazışmalarına saygı hakkına müdahale edildiği için şikâyetçi olmuştur.

Mahkeme, söz konusu müdahalenin güdülen meşru amaç yani ceza yargılamasına ilişkin hakikatin tespit edilmesi ve bu şekilde düzenin bozulmasının önlenmesi amacı ile orantılı olmadığını, sonuç olarak başvurucunun hukukun üstünlüğünün gerektirdiği ve demokratik toplumda gerekli olan söz konusu müdahaleyi sınırlayabilecek etkili kanun yollarına sahip olmadığını tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, avukat ile müvekkili arasındaki konuşmaların dinlenmesinin,

avukat ile müvekkili arasında mevcut güven ilişkisinin temeli olan mesleki gizliliği kesin olarak ihlal ettiğini özellikle hatırlatmıştır.

Versini-Campinchi ve Crasnianski - Fransa

16 Haziran 2016

Başvurucular bir avukat ve bu avukatın daha genç bir meslektaşı idi. Olaylar sırasında, BSE ("deli dana hastalığı") krizi yaşanırken, Birleşik Krallık'tan sığır eti ithal edilmesine ilişkin ambargoyu ihlal ettiğinden şüphelenilen bir şirketin yöneticisinin çıkarlarını temsil ediyorlardı. Dava, ikinci başvurucuya karşı açılan disiplin soruşturmasında, bu başvurucunun müvekkili ile yaptığı telefon konuşmasının dökümünün kanıt olarak kullanılması ve bu durumun başvurucunun avukat müvekkil gizliliği kapsamındaki bir bilgiyi ifşa ettiğini ortaya çıkarması ile ilgilidir.

Mahkeme, söz konusu müdahalenin güdülen meşru amaç yani düzenin bozulmasının önlenmesi amacı ile orantılı olduğunu ve demokratik toplumda gerekli olabileceğini tespit ederek ikinci başvurucu açısından, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edilmediğine** karar vermiştir. Başvurucu ile müvekkili arasındaki konuşmanın dökümü, ilgili içeriklerin başvurucunun kendisinin bir suç işlediği varsayımına neden olabileceği gerçeğine dayandırıldığı ve yerel mahkemeler bu dökümün müvekkilin savunma haklarını ihlal etmediğine kanaat getirdiği için birinci başvurucunun, ikinci başvurucunun avukatı olması, Sözleşme'nin 8. maddesinin başvurucu açısından ihlal edildiğine karar verilmesi için yeterli değildir.

Gizli takip

Klass ve Diğerleri –Almanya

6 Eylül 1978

Bu davada, başvurucular (beş Alman avukat) Almanya'da, makamlara, yazışmalarını ve telefon iletişimlerini izleme yetkisi veren ve bu kapsamda kendilerine karşı alınan tedbirlere ilişkin makamların herhangi bir bilgilendirme yapmasını zorunlu kılmayan mevzuat ile ilgili şikâyette bulunmuşlardır.

Mahkeme, itiraz dilen mevzuattan kaynaklanan ve Madde 8 § 1 kapsamında güvence altına alınan hakkın kullanılmasına karşı gerçekleştirilen müdahalenin, ulusal güvenlik, düzenin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi yararları (Madde 8 § 2) dâhilinde demokratik toplumda gerekli olduğu belirtilerek Alman mevzuatının gerekçe gösterildiğini tespit etmiş ve Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edilmediğine** karar vermiştir. Mahkeme, polis devleti şeklinde nitelenen, vatandaşların gizli takip edilmesi yetkisinin Sözleşme kapsamında sadece demokratik kurumların korunması için kesinlikle gerekli görüldüğü hallerde kabul edilebilir olduğunu özellikle belirtmiştir. Bununla birlikte, günümüzde demokratik toplumların casusluğun son derece gelişmiş şekilleri ve terörizm ile tehdit ediliyor oldukları ve bunun sonucu olarak bu tür tehditlerle etkili şekilde mücadele etmek amacıyla Devletlerin bölücü/yıkıcı unsurları yargı yetkisi dahilinde takibe alması gerektiği dikkate alınarak Mahkeme, istisnai hallerde, posta ve telekomünikasyon üzerinde gizli takip yetkisi veren bazı kanunların var olmasının, ulusal güvenlik ve/ya düzenin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi yararına demokratik toplumda gerekli olduğunu düşünmektedir.

Derdest başvurular

Tretter ve Diğerleri -Avusturya (no. 3599/10)

6 Mayıs 2013'te Avusturya Hükümeti'ne iletilen başvuru

İçinde avukatların da bulunduğu başvurucular, Ocak 2008'de yürürlüğe giren ve polisin kişisel veri toplama ve işleme yetkilerini genişleten Polisin Yetkileri Kanununda yapılan değişiklikler ile ilgili şikâyetinde bulunmuştur.

Mahkeme, yapılan başvuru konusunda Avusturya Hükümeti'ne bilgi vermiştir ve taraflara Sözleşme'nin 8. (özel hayata ve yazışmalara saygı hakkı), 10. (ifade özgürlüğü) ve 34. maddesi (bireysel başvuru hakkı) ile ilgili sorular iletmıştır.

Association confraternelle de la presse judiciaire – Fransa ve diğer 11 başvuru (no: 49526/15, 49615/15, 49616/15, 49617/15, 49618/15, 49619/15, 49620/15, 49621/15, 55058/15, 55061/15, 59602/15 ve 59621/15)

26 Nisan 2017'de Fransız Hükümeti'ne iletilen başvurular

Avukatlar, gazeteciler ve bu mesleklerle ilişkili hukukçular tarafından yapılan bu başvurular 24 Temmuz 2015 tarihli Fransa İstihbarat Kanunu ile ilgilidir.

Mahkeme, yapılan başvuru konusunda Fransız Hükümeti'ne bilgi vermiştir ve taraflara Sözleşme'nin 8. (özel hayata ve yazışmalara saygı hakkı), 10. (ifade özgürlüğü) ve 13. maddesi (etkili kanun yoluna başvuru hakkı) ile ilgili sorular iletmıştır.

Şüpheli bildirme/raporlama yükümlülüğü

Michaud - Fransa

6 Aralık 2012

Bu dava Fransız avukatların müvekkilleri tarafından yürütülen olası para aklama faaliyetlerine ilişkin şüphelerini rapor etme yükümlülüğü ile ilgilidir. Paris Barosu ve Baro Konseyinin üyesi olan başvurucu diğer hususlar ile birlikte, Avrupa direktiflerinin iç hukuka aktarılmasından kaynaklanan bu yükümlülüğün avukat-müvekkil ilişkisini koruma altına alan Sözleşme'nin 8. maddesine aykırı olduğunu iddia etmiştir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edilmediğine** karar vermiştir. Mahkeme, avukat-müvekkil ilişkilerinin gizliliğinin önemini vurgulamakla birlikte, para aklama ve ilgili suçlarla mücadele amaçlanmış olduğu ve bu amacın yerine getirilmesi açısından gerekli görüldüğü için, şüphelerin rapor edilmesi yükümlülüğünün düzenin korunması ve suç işlenmesinin önlenmesi meşru amacına uygun olduğunu düşünmektedir. İkinci konu ile ilgili, Mahkeme, avukatlar tarafları savunurken yukarıdaki gerekliliğe tabi olmadığı ve mevzuatta mesleki gizliliği korumak amacıyla bir filtreleme bulunduğu için ve böylece avukatların raporlarını doğrudan makamlara değil de Baro Başkanlarına sunmaları sağlandığından, Fransa'da uygulanan haliyle şüphelerin rapor edilmesi yükümlülüğünün avukat-müvekkil gizliliği açısından orantısız bir müdahale teşkil etmediğine karar vermiştir.

Gizli bilginin savunma avukatına ifşa edilmesine dair kısıtlamalar ve adil yargılanma hakkı

M. – Hollanda (no. 2156/10)

25 Temmuz 2017

Bu dava, devlet sırlarını sızdırmakla suçlanan Hollanda gizli servisinin (AIVD) eski bir üyesi ile ilgilidir. Bu kişi ses editörü ve tercüman unvanıyla çalışırken gizli bilgiye erişimi bulunuyordu ve bu bilgiyi ifşa etmemesi için kesin talimat almıştı. Bu gizlilik görevi/koşulu, kendisi servisten ayrıldıktan sonra dahi devam etmiştir. Kişi, terör şüphelileri dahil olmak üzere yetkisi olmayanlara devlet sırlarını sızdırmakla suçlanmıştı. Başvurucu söz konusu ceza yargılamasının adil olmadığını iddia etmiştir.

Başvurucu, AIVD'nin, kendisinin ve yerel mahkemelerin delile erişimini kısıtlayarak ve kullanımını kontrol ederek ve bu şekilde savunma avukatını etkili şekilde yönlendirmesini engelleyerek delil üzerinde belirleyici/kararlı bir kontrol uyguladığından şikayetçi

olmuştur.

Mahkeme, başvurucunun kovuşturma tehdidi neticesinde devlet sırlarını avukatlarına ifşa etmiş olabileceğini, içerik açısından avukatı ile aralarında özgür ve sınırsız bir iletişim olmadığını, bu nedenle telafi edilemez bir şekilde adil yargılamadan kendisi aleyhine ödün verildiğini tespit ederek, Sözleşme'nin **6 §§ 1** (adil yargılanma hakkı) **ve 3 (c)** (seçeceği bir müdafinin yardımından yararlanmak) **maddesi açısından ihlal olduğuna** karar vermiştir. Mahkeme, güvenlik servisinin eski bir üyesi hakkında devlet sırlarını ifşa ettiği için kovuşturma başlatıldığında gizlilik kurallarının uygulanmaması için prensipte hiçbir neden olmadığını kabul etmekle birlikte, Mahkeme açısından bu konudaki sorunun gizli bilgiyi ifşa etme yasağının başvurucunun savunma hakkını nasıl etkilediği olduğuna dikkat çekmiştir. Bu anlamda, Mahkeme, mesleki tavsiye alınmaksızın, ciddi suçlarla karşı karşıya kalan bir bireyden hakkındaki kovuşturmanın daha da derinleştirilmesi riskine karşılık davasını bir avukata tamamıyla ifşa etmenin sonuçlarını ölçüp değerlendirmesinin beklenemeyeceğini düşünmektedir. Bununla birlikte Mahkeme bu davada Sözleşme'nin **6 §§ 1** (adil yargılanma hakkı) **ve 3 (b) ve 3 (d)** (savunmasını hazırlamak için gerekli zaman ve kolaylıklara sahip olmak ve tanıkların davet edilmesi ve dinlenmesi) **maddesi açısından ihlal olmadığını** karar vermiştir.

Avukat bürolarında veya konutlarında arama ve el koyma

Niemietz - Almanya

16 Aralık 1992

Bu dava, üçüncü tarafa karşı hakaret içeren davranışta bulunduğu için ceza yargılaması sırasında bir avukatın bürosunun aranması ile ilgilidir. Başvurucu özellikle konutuna ve yazışmalarına saygı hakkı ihlal edildiği için şikayette bulunmuştur.

Mahkeme, söz konusu müdahalenin güdülen meşru amaç yani suçun önlenmesi ve başkalarının haklarının korunması amacı ile orantılı olmadığını ve demokratik toplumda gerekli görülmediğini tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, söz konusu aramanın yapıldığı suçun sadece hakaret değil hâkim üzerinde baskı uygulama girişimi de içerdiği doğru olmakla birlikte, suçun sadece hafif olarak sınıflandırılabilirliğini, öte yandan arama emrinin kapsamlı ifadelerle hazırlandığını belirtmiştir. Ayrıca, incelenen materyallere bakıldığında, aramanın, ilgili koşullarda orantısız olacak derecede mesleki gizlilik ilkesini ihlal ettiğine karar vermiştir. Bu bağlamda Mahkeme, bir avukat söz konusu olduğunda, mesleki gizliliğin ihlal edilmesinin, adaletin idaresi ve Sözleşme'nin 6. maddesinde (adil yargılanma hakkı) güvence altına alınan haklar üzerinde beklenmedik sonuçları olabileceğini hatırlatmıştır.

Tamosius –Birleşik Krallık

19 Eylül 2002 (kabul edilebilirlik kararı)

Bu dava, müvekkili hakkındaki vergi kaçırma soruşturması kapsamında bir avukatın bürosunun aranması ve materyallerinin alınması ile ilgilidir. Başvurucu, özellikle arama emirlerinin çıkarılması ve icrasının özel hayata ve yazışmalarına saygı hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir. Ayrıca, iddialarından biri de, meslek sırrının yasal tanımının çok sınırlı yapılmış olmasıdır.

Mahkeme, bu dava kapsamında yürütülen aramanın güdülen meşru amaçlarla yani suç işlenmesinin önlenmesi, düzenin ve ülkenin ekonomik refahının korunması amaçları ile orantısız olmadığını ve usule ilişkin yeterli koruma bulunduğunu tespit ederek Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamında açıkça dayanaktan yoksunluk nedeniyle **kabul edilemezlik** kararı vermiştir. Mahkeme, özellikle, aramanın bir hâkim tarafından verilmiş arama emri uyarınca ve hangi belgelerin meslek sırrı niteliğinde olduğunu ve alınmaması gerektiğini tespit etmekle görevlendirilmiş bir avukatın denetiminde gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Ayrıca, iç hukuktaki gizlilik/sır tanımı ile ilgili olarak Mahkeme, meslek sırrı niteliği taşıyan belgelerin alınmasına ilişkin yasağın, bu tür belgelerin alınması halinde hukuki itirazın ve bunu takiben zararın tazmininin mümkün olduğu göz önünde bulundurularak, mesleki gizliliğe ve adaletin idaresine müdahale edilmesine karşı somut bir güvence sağladığına karar vermiştir.

Petri Sallinen ve Diğerleri -Finlandiya

27 Eylül 2005

Bu dava, avukat olan birinci başvurucunun bürosunun aranması ve belirli materyallerine el konması ile ilgilidir. Polis, diğer ayrıntılar ile birlikte bu avukatın Mahkeme nezdinde

başvurucu olan üç müvekkiline ilişkin özel detayları da içeren sabit disklerinden birini kopyalamıştır.

Mahkeme, söz konusu müdahalenin kanuna uygun olmadığını tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Bu açıdan Mahkeme, özellikle, Finlandiya mevzuatının uygun yasal korumaları sağlamadığına ve bu bağlamda mevzuatta meslek sırrı niteliği taşıyan materyallerin hangi koşullarda arama ve el koymaya tabi olabileceğinin net bir şekilde açıklanmadığına karar vermiştir.

Ayrıca bakınız: [Heino -Finlandiya](#), 15 Şubat 2011 tarihli karar.

Smirnov – Rusya

7 Haziran 2007

Avukat olan başvuru, örgütlü suça karıştığından şüphelenilen müvekkillerine ilişkin kendi bilgisayarında tuttuğu dosyalara erişmek ve onlara karşı delil elde etmek amacıyla dairesinin arandığını ve çeşitli belgeleri ile bilgisayarının ana diskine el konulduğunu iddia etmiştir.

Mahkeme, söz konusu aramanın hedeflenen meşru amaç ile orantısız olduğunu ve mesleki gizliliği ihlal ettiğini tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Başvurucunun kendisi için herhangi bir suç şüphesi olmadığına dikkat çeken Mahkeme, aramanın mesleki gizliliğe müdahalenin önlenmesi için yeterli ve uygun gerekçe veya koruma olmadan gerçekleştirildiğine ve emrin neye el konacağına karar verirken bütün özgürlüğü polise verecek şekilde geniş ve kapsamlı ifadelerle hazırlandığına karar vermiştir.

Ayrıca bakınız: [Aleksanvan - Rusya](#), 22 Aralık 2008 tarihli karar; [Kolesnichenko - Rusya](#), 9 Nisan 2009 tarihli karar; [Yuditskaya ve Diğerleri- Rusya](#), 12 Şubat 2015 tarihli karar.

Wieser ve Bicos Beteiligungen GmbH –Avusturya

16 Ekim 2007

Başvurucular, bir limitet şirket, şirket sahibi ve avukat olan şirket genel müdürü, yasa dışı ilaç ticareti ile ilgili ceza yargılaması kapsamında iş yerlerinin aranması ve elektronik verilerine el konulmasından şikayetçi olmuştur. Arama ve elektronik verilere el konması usulünün ilk başvuru açısından mesleki gizlilik yükümlülüklerini ihlal ettiği gerekçesiyle yerel mahkemelere yaptıkları başvuru başarısız olmuştur.

Mahkeme, polis memurlarının, keyfiliğin önlenmesi ve avukatların mesleki gizliliğinin korunmasını hedefleyen belirli usuli korumalara uymamasının, aramayı ve birinci başvuru elektronik verilerine el konmasını meşru amaç yani suçun önlenmesi amacı ile orantısız hale getirmiş olduğunu tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Özellikle, arama sırasında hazır bulunan baro temsilcisi aramanın bu kısmını gerektiği gibi denetleyememiş, rapor çok geç hazırlanmış ve aramanın sonuçları ile ilgili ne birinci başvuru ne de baro temsilcisi bilgilendirilmiştir. Mahkeme ayrıca, birinci başvuru ikinci başvuru avukatı olmasa da, birinci başvuru, söz konusu şirketin hisselerine sahip olduğu çeşitli şirketlerin avukatlığını yaptığını tespit etmiştir. Ayrıca, el konan elektronik veri genel anlamda kâğıt belgeler ile aynı bilgiyi içermektedir ve bunların bazıları mesleki sır niteliği taşıdığından soruşturma hâkimi tarafından birinci başvurucuya iade edilmiştir. Be nedenle, el konan elektronik verinin de bu tür bilgiler içerdiği farz edilebilir.

Iliya Stefanov – Bulgaristan

22 Mayıs 2008

Gasp iddiası soruşturmasının bir parçası olarak, polis, avukat olan başvuru bürosunda arama gerçekleştirmiştir, arama sırasında başvuru iki komşusu da orada bulunmuştur. Başvuru bilgisayarına ve tüm disketlerine el koyulmuştur. Daha sonra soruşturma durdurulmuş ve el konan materyallerin başvurucuya iade edilmesi için emir çıkarılmıştır. Başvuru özellikle arama ve el koymanın kanuna aykırı olduğu iddiasıyla şikayetçi olmuştur.

Mahkeme, söz konusu aramanın, ilgili koşullarda orantısız olacak derecede başvuru mesleki gizliliğini ihlal ettiğini tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, farklı tanıklardan alınan ifadeler üzerine verilmiş olan arama emrinin makul şüpheye dayandığı kanısında olmakla birlikte, arama emrinin aşırı kapsamlı ifadelerle hazırlandığına ve bu emrin polise iki ay boyunca başvuru bilgisayarına ve avukatlar açısından meslek sırrı niteliği taşıyan materyaller içeren tüm

disketlerine el koyma izni vermiş olduğuna karar vermiştir. Ayrıca, hiçbir hukuki yeterliliği olmayan komşuların, başvurucunun mesleki gizliliğine polis tarafından gerçekleştirilen aşırı müdahaleye karşılık etkili bir koruma sağlamaları ihtimal dahilinde değildir. Bulgaristan kanunlarına göre, başvurucunun arama ve el koymanın meşruiyetine itiraz edebileceği veya bu konuda tazminat alabileceği herhangi bir usul olmaması nedeniyle, Mahkeme, Sözleşme'nin **13. maddesinin** (etkili başvuru hakkı) de **ihlal edildiğine** karar vermiştir.

Ayrıca bakınız: **Golovan – Ukrayna**, 5 Temmuz 2012 tarihli karar.

André ve Diğerleri-Fransa

24 Temmuz 2008

Bu dava vergi kaçırdığından şüphelenilen avukatlık şirketine (müvekkil) karşı suç teşkil edecek delil bulmak amacıyla vergi dairesi tarafından her ikisi de avukat olan başvurucuların bürosunun aranması ile ilgilidir. Elle yazılmış notlar ve üzerinde ilk başvurucu tarafından elle yazılmış bir ibarenin yer aldığı bir belge de dahil olmak üzere bazı belgelere el koyulmuştur. Baro başkanı, bunların avukatın şahsi belgeleri olduğunu, bu nedenle mutlak mesleki gizlilik kuralına göre korunmaları gerektiğini ve bu belgelere el konulamayacağını belirtmiştir. Başvurucular mesleki gizlilikleri ihlal edildiği ve bürolarında gerçekleştirilen arama ve el koymanın meşruiyetine itiraz edecek etkili bir başvuru yolu bulunmaması gerekçesiyle şikayetçi olmuştur.

Mahkeme, arama ve el koymanın meşru amaç yani düzenin korunması ve suçların önlenmesi amacı ile orantısız olduğunu tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, bir avukatın bürosunda yapılan arama ve el koymalarla, avukat ile müvekkili arasındaki güven ilişkisinin temeli olan mesleki gizliliğin tartışmasız şekilde ihlal edildiğini düşünmektedir. Zaten meslek sırrının korunması, özellikle, bir avukatın müvekkilinin, kendi suçlamasına iştirak etmemek hakkının doğal sonucudur. Buradan hareketle, eğer iç hukuk bir avukatın bürosunda bu tür bir arama yapmayı öngörebiliyorsa, bu arama kesinlikle özel güvenceler sağlanarak yapılmalıdır. Bu durumda, Mahkeme, arama, başvurucuların kayıtlı olduğu Baro Başkanının huzurunda gerçekleştirildiği için usule ilişkin özel güvencenin var olduğunu belirtmektedir. Baro Başkanının hazır bulunması ve el konulan belgelerin gizliliğine ilişkin tespitleri ilgili raporda kayıt altına alınmıştır. Buna karşılık, arama emrini veren yargıcın olmayışı, Baro Başkanının orada hazır bulunması ve dile getirdiği itirazlar, avukatlık bürosunun bütün belgelerini inceleyip bunlara el koymak suretiyle memurların aramayı gerçekleştirmesini engelleyememiştir. İlk başvurucunun el yazısıyla yazmış olduğu notlara el konulması konusunda, Mahkeme, bu kâğıtların avukatın kişisel belgeleri olduğunu ve bu nedenle meslek sırrı niteliği taşıdıklarını tespit etmiştir. Buna ek olarak, vergi denetmenleri ve kıdemli polis memuru, geniş ve kapsamlı ifadelerle hazırlanmış olan arama emri uyarınca geniş yetkilere sahip olmuştur. Son olarak, Mahkeme, başvurucuların müvekkili olan şirketin çalışmalarının vergi denetlemesine tabi tutulmasının amacının, vergi kaçırdığından şüphelenilen şirketin avukatları sıfatıyla başvurucularda bu şirketin sözü edilen kaçakçılığı yaptığını sabitleyebilecek ve şirkete karşı kullanılacak belgeleri bulmak olduğunu tespit etmiştir. Oysa başvurucular hiçbir zaman suç işlemekle ya da müvekkilleri tarafından işlenen kaçakçılığa iştirak etmekle suçlanmamış ya da onlardan bu bakımlardan şüphelenilmemiştir.

Ayrıca bakınız: **Xavier Da Silveira - Fransa**, 21 Ocak 2010 tarihli karar.

Robathin - Avusturya

3 Temmuz 2012

Avukat olan başvurucu, hırsızlık, zimmete para geçirme ve müvekkillerini dolandırma şüpheleri nedeniyle kendisine karşı başlatılan ceza soruşturmasını takiben, bürosunda yapılan arama ve belgeleri ile tüm elektronik verilerine el konulmasından dolayı şikayetçi olmuştur. Sonuçta, kendisine yöneltilen tüm suçlamalar beraatla sonuçlanmıştır.

Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, başvurucunun bazı usuli güvencelerden yaralandığını tespit etmekle birlikte, davanın gönderildiği inceleme dairesinin, sadece başvurucu ile iddia edilen suçların mağdurları arasındaki ilişkiyi ilgilendiren elektronik verileri seçmek yerine başvurucunun bürosunda bulunan tüm elektronik verinin aranmasına onay verdiğini ve bu onayda kısa ve oldukça genel nedenler ileri sürdüğünü belirtmiştir. Bir hukuk bürosu açısından mevcut özel

koşullar dikkate alındığında, böylesine kapsamlı bir aramaya izin vermek için özel nedenler gerekçe gösterilmelidir. Bu tür nedenler var olmadığı için, Mahkeme, tüm verilerin incelemesi ve bunlara el konulmasının, meşru amaç yani suçun önlenmesi için gerekli tedbirlerin çok ötesinde/aşırı olduğuna karar vermiştir.

Vinci Construction ve GMT Génie Civil and Services - Fransa

2 Nisan 2015

Dava, Rekabet Politikası, Tüketici İşleri ve Sahteciliğin Önlenmesi Dairesinde görevli araştırmacılar tarafından iki şirketin tesislerinde gerçekleştirilen teftiş ve el koymalarla ilgilidir. Başvurucular diğer savların yanı sıra, el koyma işlemlerinin geniş çaplı ve gelişigüzel olduğunu ve ayrıntılı bir envanter listesinin tutulmadığını dikkate alarak, özellikle avukat-müvekkil ilişkisinin gizliliği açısından savunma haklarına, konut, özel hayat ve yazışmalara saygı haklarına orantısız bir müdahalede bulunulduğunu iddia etmiştir.

Mahkeme, başvuran şirketlerin tesislerinde yürütülen teftişler ve el koymaların hedeflenen amaçlarla yani ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması ve suçun önlenmesi amaçları ile orantılı olmadığını tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, özellikle, el koyulan belgelerin artan/yüksek koruma gerektiren avukat ile müvekkili arasında geçen yazışmaları içeren belgeler olduğu bilindiğinden, iç hukukta öngörülen ve rekabet hukuku alanındaki teftişler ve el koymaları düzenleyen güvencelerin bu davada pratik ve etkili bir biçimde uygulanmadığını tespit etmiştir. Bu bakımdan, özellikle tanımlanan belgelerin soruşturmayla ilgili olmamasına veya avukat-müvekkil gizliliği kapsamında olmasına rağmen alındığı yönündeki gerekçeli iddiaları incelemek durumunda olan bir yargıcın, detaylı bir inceleme ve orantılılığa ilişkin belirli bir değerlendirme yaptıktan sonra belgelerin akıbeti hakkında hüküm vermesi ve uygun olduğu takdirde belgelerin iade edilmesine karar vermesi gerekirdi. Mahkeme ayrıca, teftiş ve el koyma işlemlerine izin veren kararı başvuruçuların tümünden temyiz etmesi mümkün olmadığı için Sözleşme'nin **6 § 1 maddesinin** (adil yargılanma hakkı) **ihlal edildiğine** hükmetmiştir.

Sérvulo & Associados - Sociedade de Advogados. RL –Portekiz

3 Eylül 2015

Dava, Portekiz Hükümetinin bir Alman konsorsiyumdan iki deniz altı almasıyla bağlantılı olarak, yolsuzluk, yasa dışı yollardan menfaat elde etme ve para aklama suçları şüphesi nedeniyle yürütülen soruşturma sırasında, bir hukuk firmasına ait büroların aranması ve bilgisayardaki dosyalarına ve e-postalarına el konulması ile ilgilidir.

Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edilmediğine** karar vermiştir. Mahkeme, arama ve el koyma izinlerinin kapsamına bağlı kalmaksızın, görevi suiistimal, keyfilik ve avukat-müvekkil gizliliğinin ihlal edilmesine karşı başvuruçulara sağlanan güvenceleri yeterli ve uygun bulmuştur. Bu nedenle, arama ve el koyma işlemleri, güdülen meşru amaç yani düzenin korunması veya suçun önlenmesi amaçları ile orantısız bir müdahale teşkil etmemiştir. Mahkeme, özellikle, Merkez Ceza Soruşturma Mahkemesi soruşturma yargıcının, el konulan bilgisayar dosyaları ve e-postaları inceledikten sonra, özel olduğu, avukat-müvekkil gizliliği kapsamına giren bilgiler içerdiği veya dava ile doğrudan ilişkisi olmadığı gerekçesiyle 850 kadar dosyanın imhasına karar verdiğini vurgulamıştır. Mahkeme, mevcut davaya, arama ve el koyma operasyonlarının hukuka uygunluğunu incelemek ve bilhassa avukat-müvekkil gizliliğini korumak üzere müdahil olan soruşturma yargıcının yaptığı değerlendirmenin doğruluğunun sorgulanması için hiçbir neden görmemiştir. Ayrıca, başvuruçuların el koyulan bilgisayar kayıtlarının kendilerine iade edilmediğine dair itirazları ile ilgili olarak, Mahkeme, orijinalerin iade edildiğini, kopyaların iade edilmesi gerektiğine dair herhangi bir yükümlülük bulunmadığını ve kopyaların söz konusu suçlar için geçerli zamanaşımı süresince tutulabileceğini belirtmiştir.

Lindstrand Partners Advokatbyrå AB - İsvec

20 Aralık 2016

Dava, Vergi Dairesinin diğer iki şirketle birlikte başvuran hukuk firmasında yürüttüğü denetimler sırasında söz konusu (başvurucu) hukuk firmasında gerçekleştirilen arama ile ilgilidir. Vergi Dairesi, başvuruçunun müvekkili olan bir şirket ile İsviçreli bir şirket arasında gerçekleştirilen usulsüz işlemler yolu ile ciddi miktarlarda paranın İsvec vergilendirme makamlarından kaçırıldığından şüphelenmiştir. Başvurucu, özellikle,

firmaya ait olduğu iddia edilen hard disklere el koyma ve ilgili mekanları arama konusunda Vergi Dairesine erişim verilmesinin firmanın gizlilik haklarını ihlal ettiğini iddia etmiştir.

Mahkeme, başvurucunun bürolarının aranmasının hedeflenen meşru amaçla yani ülkenin ekonomik refahının sağlanması amacı ile orantılı olduğunu tespit ederek Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edilmediğine** karar vermiştir. Mahkeme, özellikle, Vergi Dairesinin el koyduğu veya kopyaladığı materyallerden hiçbirinin mesleki sır niteliği taşıyan bir bilgi içermediğini belirtmiştir. Bürosunda arama yapılmasına izin verilmesi ile ilgili hukuki sürece başvurucunun katılması reddedildiği ve bu nedenle arama işlemine karşı yaptığı itirazların incelenmesi için kendisine herhangi bir kanun yolu erişimi sağlanmadığı için Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesi bağlamında, 13. maddesinin** (etkili başvuru hakkı) **ihlal edildiğine** karar vermiştir.

Tuheiava -Fransa

28 Ağustos 2018 (kabul edilebilirlik kararı)

Bu dava, bir avukatın kendisi bürosunda değilken Baro Konseyi Başkanı tarafından bürosunun ziyaret edilmesi ve avukatın bu durumdan şikâyetçi olması ile ilgilidir. Başvurucu kendisi bürosunda değilken yapılan ziyaretin konuta saygı hakkını ihlal ettiğini iddia etmiştir.

Mahkeme, başvurucunun konutuna saygı duyulmadığına ilişkin şikâyeti hakkında açıkça dayanaktan yoksunluk nedeniyle **kabul edilemezlik** kararı vermiştir. Bu davada mesleki gizliliğin ihlal edilmediğini tespit etmiştir. Meslekten olmayan bir makamın müdahalesi söz konusu değildir, aksine ziyaret, kendisi de avukat olan, mesleki gizlilik yükümlülüğü kapsamında tüm Baro üyelerinin çıkarlarını korumakla görevli Baro Konseyi Başkanı tarafından gerçekleştirilmiştir. Mahkeme, ziyaretin avukatlar ile müvekkilleri arasındaki güven ilişkisini koruma/muhafaza etme ihtiyacı ile bağlantılı olarak gerçekleştirildiğini tespit etmiştir. Mahkeme, avukatların özel statüsünün, onlara halk (kamuoyu) ile mahkemeler arasında aracı rolü üstlenerek adaletin idaresi açısından merkezi bir konum sağladığını yinelemiştir. Sonuç olarak, avukatlara, mesleki görevlerini yerine getirirken özel bir koruma sağlanması gerekse de, baro konseylerine verilen izleme ve denetleme yetkileri kapsamında, söz konusu ziyaret onlardan beklenen davranış standartları açısından meşru bulunmuştur.

Leotsakos – Yunanistan

4 Ekim 2018²

Dava, şahsıyla ilgili ceza soruşturması kapsamında başvurucunun bürosunun aranması ve bazı materyaller ve belgelerine el konulması ile ilgilidir. Başvurucu bürosunda gerçekleştirilen aramanın koşullarına ilişkin şikayette bulunmuştur.

Mahkeme, Sözleşme'nin **8. maddesinin ihlal edildiğine** karar vermiştir. Mahkeme, usul hataları yapıldığını, başvurucunun bürosunda gerçekleştirilen arama ve el koymanın, kişinin konutuna saygı hakkının güvence altına alınması konusunda demokratik toplumun yararı açısından hedeflenen meşru amaç ile (suçun önlenmesi) orantılı olmadığını tespit etmiştir. Diğer eksiklikler ile ilgili olarak, 12 gün süren arama boyunca başvurucu hiçbir zaman orada bulunmamıştır ve makamlar mesleki sır niteliği taşıyan müvekkil dosyaları da dahil olmak üzere bilgisayarlara ve yüzlerce belgeye el koymuştur. Bağımsız tanık olarak bir komşunun hazır bulunması ise, kişinin hukuki bilgisi olmadığı ve müvekkillerin davaları ile ilgili belgeleri ayırt edemeyeceği için yeterli bir güvence/koruma kabul edilmemiştir.

Ayrıca yakın tarihli bir karar için bakınız:

Wolland –Norvec

17 Mayıs 2018

Basın İrtibat:

Tel.: +33 (0)3 90 21 42 08

². Bu karar, [Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin](#) 44(2). maddesinde (nihai kararlar) belirtilen koşullarda nihailik kazanacaktır.